Лю Мартиновській

То не сонце затріпало крилами
І упало в пісок золотий…
Гей, і правду сказати несила мі,
А збрехати…
А ти…

I

На зорі прокричали когути…
На зорі проскакали ми.
На підмо…
на підмо…
на підмогу йти!
Коню мій, коню!
Стреми!.

На зорі десь кричали, никали
І сміяли…
О, гей, мовчіть!
Там десь сонце, проколоте піками,
Умирає на синім мечі.

Ой, не сонце ж то! — серце птицею!
І не крик то — чаїне "киги"…
Коню мій, — капотить кривавицею,
Капотить на холодні сніги…

То вона — під'яремна, розп'ята —
То любов,
Моя перша любов…
Гей, мовчіть там, кого не прип'ято!
Друзі, агов!!

Попереду відтяті артерії,
А позаду:
липка імла.
Мої друзі, і дикі прерії,
Й синій піт з неживого чола…

Є безумні і є заплакані,
Але то не за свій живіт, —
Нам рвучко страшною атакою
Перекинути б навзнак світ.

Перекинути світ облудливий,
Розірвати оброть віків…
Ми законні створіння, люди ми!
Хоч не люди у нас батьки.

Ми безумні на грізній виставі;
Без запросин прийшли на ню…
Проти в с і х — тільки серце розхристане,
Проти криці — всього лиш юнь.

Є прохмурі і є заплакані…
Але то не за свій живіт. —
І в атаку!.
В атаку!.
Атакою
Перекинути навзнак світ.

Поламати мечі п'ятирицею
(Не для слави, не ради звитяг)
І поставить над цею в 'я з н и ц е ю
Малиновий, кривавий стяг.

В свою кров його фарбить будемо.
З своїх серць сплетемо вінки…
У атаку!!
В атаку!!

Люди ми.
Хоч не люди у нас батьки.

Присягали на тінь Ревашельову, —
Так. Несіть, донесуть до кінця
Під старою брудною шинелею
На любов і на смерть серця.

Поклянлись на мозоль порепаний,
Поклялись — так рушайте в путь.
Щоб юність на колір креповий
Без вагання за нюх обернуть.

Щоб планета — єдина матінка
І єдиний закон — любов!.
Осб оце в нас мета одна тільки,
Ось для цього юнацька кров.

Через душі, крізь темінь Крезову
Нумо, раз! Непокірний мій…
То струмить її кров по лезові,
То сльозина в куточку вій…

На зорі прокричаи когути.
На зорі проскакали ми.
На підмо…
На підмо…
На підмогу йти!
Коню, стреми!.

II

У шпиталі, обмотана марлею,
На тобі — не твоя голова…
Десь далеко-далеко армія
І так близько —
розбита брова.

І здавались чужими тепер ми, —
Ні привіту,
ні сліз,
ні думок
Там, де очі ясніли озерами,
Там, де брови були, як шнурок.

Вчора ще,
до лафету прикована,
Доливаючи кров'ю шолом,
За останній, за бій ризикований
Тріпотіла безбровим чолом.

Тріпотіла… Просила і кликала…
Обіцяла л ю б о в і п р и в і т:
"Будьте с м і л и м и!
Будьте в е л и к и м и!
У п е р е д!!
А н а з а д — і повік!."

Пелюстками опали зів'ялені
Довгі вії до серця не в лад.
Десь горять бриґантини запалені…
Нам повік не дістатись назад.

Не дістатись…
Хороша! Омріяна! —
П е р е м о г а!! Ти чуєш це, Лю?!
Я люблю тебе, димом овіяну,
І шість ран на тобі люблю.

Караваном грімливим, осяяним
Вирушати нам в край новий…
А над ким та й над ким же то зграями
Воронння припада й шумить?

То була не любов — прелюдія.
Ось тепер ми дійшли до мети!.
Гей, ніколи Твоїм я не буду,
Як не будеш моєю і Ти.

І чужі, і далекі тепера ми…
Ні привіту, ні сліз, ні думок.
Там, де очі ясніли озерами,
Там, де брови були, як шнурок.

Поєдналось з старим сьогодняшнє:
(Ну, а що я собі зроблю?)
Я люблю тебе юну, соняшу
І шість ран на тобі люблю.

Пам'ятаю: просила, кликала, —
Обіцяла любов і привіт…
Ось того я жадання не викинув
Перекинути навзнак світ.

III

Дикий вихор… Корогви і шоломи…
Чорний стяг… А за ним голубий…
Та червоний не зрадим ніколи ми…
Навіть в цей семикутний бій.

Коливається світ у аґонії…
Поспішає умерти живий…
Хтось у рани свої ж незагоєні
Ятаган наставляє свій…

Хто сказав: переможено? Хто-бо то?!
Хто початок прийняв за кінець?!
Не одну перемогу чоботом
Роздушило оте… крив'яне.

Хто тут свій і хто ворог і де іти, —
Чи по зорях, а чи по шликах?.
Ех, Вандея,
Вандея,
Вандея ти
У рудих, у брудних сіряках!

Закрутилась баґнетом годована
(Бачу, й досі вони стремлять)…
Твої діти без ліку мордовані
І зґвалтована тричі земля.

Закрутилась в пожежі без пам'яти,
Розгубилась і що… і куди…
А чи справді на молоха з нами йти,
А чи нас на рожно посадить.

Та й недаром віками крутила нас.
Закрутили в останню мить:

Гей, насунула міць неосилена,
У рейтузах на нас стремить.

То не гунни, не скити, не половці, —
То новий "золотий Тамерлан"...
На твоїх на полях, на околицях
Напосіли ворони орла...

Твої діти живими обскубані,
А батьки позбулися очей...
Ех, Вандея,
Вандея ти рубана
Під чужим і гербом, і мечем.

Дикий вихор. Корогви і шоломи...
Чорний стяг, а за ним голубий...
Та червоний не зрадим ніколи ми,
Навіть в цей семикутний бій.

IV

І пройшли, пронесли не подолані
І встромили на чорнім шпилі.
Не один на коліна оволений,
Не один припадав до землі!
"Ми підем... Ми підем... Тільки де іти?
І кого за любов розстрілять?!"
Е-ех... "Вандея" ти —
Сама сміла і буйна земля.

V

Скільки нас у цьому семикутньому
Полоскалось в крові і в сльозах...

Одиниці дійшли до майбутнього —
Тисячі не вернулись назад.

Бо була в них мета одна тільки
І єдиний кінечний шлях:
Щоб планета всім — рідна матінка,
Щоб любов — на твоїх полях…

Ось за це, за любов порепану
Свою юнь — злотопіняву юнь —
Без вагання на колір креповий,
На кістки
обернули за ню.

Не було, не було незабутнього…
Хто насподі —
не буде над…
Одиниці дійшли до майбутнього,
Тисячі не вернулись назад…

Хай і д е!. Вона знає, де іти.
Хай не ронить сльозу з очей…
Ех, Вандея…
Вандея…
Вандея ти
Під чужим
і гербом,
і мечем.